

R.D. Iacobi Marchantii Vitis Florigera

Marchantius, Jacobus

Coloniae Agrippinae, 1661

16. Vt videntes Iesum semper collætetur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56381](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56381)

Concludo, & in gratiam Sacerdotum & Pastorum Virginem pietatem & gloriam in plebe promovere suggestentium instructione vel concione, ad discipulos: *Cupimus videre Iesum.* Er ipse Doadijcio hoc exemplum ex lib. Vitæ PP. Prædicatorum, ubi sic legitur: *Fuit in Conventu Metensis Frater quidam abnegatione & contemptu sui valde exemplaris, lingua Gallica & Theuonica seruenter prædicans, maxime in pagis inter pauperes. Hic ob amorem Virginis semper in fine sermonis aliquod miraculum de ea narrabat, ad faciendum sibi bonum ei, ut vulgari idiomate dicere solitus erat. Contigit autem unum grauius infirmari extra Conuentum iuuenem, voluitque uici ad Hospitali pauperum, licet Sacerdos loci ei iuuenem effret hospitium, dicebat. n. conueniens esse pauperi. Fratrem inter pauperes uerisari, uisere, & mori in ea agritudine cantam delictorum suorum tristitiam concepit, ut gemitus inenarrabiles eum plandiu emitteret. At cum morti appropinquaret, Fratrem sibi seruientem excitauit circa mediam noctem, tanta lætitia exultauit, ut in uulnere corde, ore, manibus erumperet, crebro repetens: *Bene uenerit Domina mea charissima. Quia non sedet Domina mea honoratissima? Ego iun Capellanus & pauper Prædicat. & uisiter. Hic sepe repetit, ut uoce copit cantare: Tu Theophilum desperantem rediisti ad gratiam. Et hoc aliquoties repetit. Postea sublimi uocaturus erigens uocem cantabat: Congaudet Angelorum chori Virgini gloria. Qui cantus ex officio FF. Prædicatorum desumitur. Frater autem timens ne aliqui cantantem audientes minus adificarentur, humiliter dixit ei: Frater, est ne bonum quod uos facitis, sic audiri? Cui ille: Ne crede, mi Frater, me ob hypocrite cont. nere. Instante hora mortis eum obtulit, ceret, re: itabat socius Matutinas coram lectulo, eumq. ad ultimum uersum Psalterij per gisset. Omnis spiritus lau. et Dominum, eleuans manum æger, sicutum, ut po. ut. in dicit. & exemplo S. Vincentij illud aliquoties e. re. etens, omnis spiritus lau. et Domin. m. spiritum rediisti. & migrasti a. Christum. Maria ei præparante iter tutum, ut uideret Iesum.**

Pf. 350.

Observandum secundò, etiam post eius ascensum, electorum in hac uita maximè esse desiderium ad eius uisionem: & quia sciunt se faciliter hic eum non posse uidere, saltem quoad fieri potest per fidem & contemplationem eum intuentur, ad perfectiorem uisionem aspirantes. Hoc significare uidentur illa Pfaltis uerba: *Tibi dixit cor meum, exquisiuit te facies mea, faciem tuam Domine requiram.* Et iterum: *Quando ueniam & apparebo ante faciem Domini.* Fuerunt mihi lacrymæ meæ pannes die ac nocte, diem dicitur mihi quotidie ubi est Deus tuus. Audi S. Gregorium deplorantem quoddam Pontificatum euectus sit, ubi iam contemplationem non ita potest. Sic enim loquitur: *Alia quietus mea gaudia perdisi, & intus cor meum, ascensisse exteriori uideor.* Conabar enim quotidie, extra mundum, extra carnem fieri, cunctis phantasmatibus corporis ab oculis meis abigens, superna gaudia incorporealiter uideri. Et non solis uocibus, sed totis metallis cordis ad Dei speciem anhelas, dicebam: *Tibi dixit cor meum, exquisiuit te facies mea, faciem tuam Domine requiram.* Nihil autem in hoc mundo appetens, nisi peritiam, uidebar mihi in quodam rerum uertice fixa, ita ut in me penè crearetur impletum, quod per illam uisionem Domini ex Propheta dicitur: *Suffellam te super altitudines terræ. Hæc de se S. Gregorius. Nota zelum, nota desiderium.*

Observandum tertio, beatitudinem nostram essentialem & primariam consistere in uisione Dei, siue diuinitatis, ex qua oritur perfectissimus eiusdem amor & fruitio consummata: Secundariam autem beatitudinem consistere in uisione faciei Christi & humanitatis eius, non solum secundum oculum spiritualem intellectus, sed etiam secundum oculum corporis post resurrectionem. Quapropter Homo tunc ultra Angelum habebit duplicem portionem, intus & foris cum contemplans oculos cordis & corporis: & sic erit quasi alter Benjamin, quia Christo Frater est ex utraque parte, ex parte scilicet Patris & Matris; Angelus uerum solum potest dici Frater Christi ex parte Patris æterni, sicut & cæteri fratres erant fratres Ioseph solum ex parte Patris sui.

Propterea ergo Mariæ specialiter dicimus: *Et Iesum benedictum, fructum uentris tui, nobis post hoc exilium ostende.* Electus nempe illum in gloria ostendet, etiam secundum humanitatem glorificatum, ex quo iudicabit illis haud uerum gaudium. Ex hoc ipsum est quod hic perimus: *Iter para sumus, ut uidentes Iesum, semper collatemur.* Quid est semper collatemur? Certe in hoc seculo letitia, si quandoque

LECTIO XVI.
Thema *Vi uidentes Iesum*
Semper collatemur.

De dimersa uisione Iesum desiderio & arueris beatorum gaudijs. Ante aduentum, Agg. 2. Gen. 49. In aduentu. Iſai. 45.

Pro pleniore horum uerborum interpretatione obseruandum primò, summum fuisse desiderium ab initio mundi omnium Sanctorum, Patriarcharum & Prophetarum, immò & Angelorum uidere Iesum in carne: Hinc dictus est, *Desideratus cunctis gentibus.* Item: *Desiderium collum æternorum.* Cælum & Terra, omniaq. elementa, uidebantur eum ingemiscere, & quodammodo eum parturire. Hinc & in eius aduentu omnia ad lætitiã & plausum ad uocantur uoce Prophetarum: *Rorate cæli de super, nubes pluant iustum, aperiantur terra & germinet Saluatorem.* Et iterum: *Lætetur cæli & exultet terra, commoueat mare & plenitudo eius, gaudebunt campi & omnia quæ in eis sunt, exultent.*

WANTU

doque adest, non potest diu durare, sed mox succedit tristitia, & extrema gaudij lacus occupat. Imo vix citius hic parum gaudium repetitur, sed ferè fere aliqua est mixtura: Postquam autem hanc vallem lacrymarum pertinsumus, & peregrinationem iungere turo & lecto compleuimus, tunc letitia erit perfecta, erit pura, erit perpetua in societate Christi, Virginis, & Angelorum, & Electorum omnium. Ibi ergò semper collatamur, socij & participes gloriæ & gaudij eorum.

Quod si vel hic pa & sincera meditatio gaudiorum, quibus Maria percipit fuit, dum adhuc in terris ageret, afficit animum pium gaudio & exultatione, quam sublimius afficiet animum participatio gaudiorum, quibus perfunditur in caelis: Sed & illorum nonnullas guttulas optat & hic refundere in corda sanctorum. Audi quod hac de re legitur in vita B. Anthonij Cornibout. *Septem gaudia, quibus delibuta fuit Dicitur Virgo in terra agens: quoniam in memoria reuocabat, & in eorum p a recreatione, iuuuiter queiebat. Eius autem devotionem ad sublimiora transferre volens Virgo Mater, ipsi in N. oecimo existenti apparuit, & huc affata est verba: Quia dilecti mei meditari tantum ea gaudia quibus in hoc mundo sui felicitate affecta. Recole etiam ea, quod us nunc firmo in caelestibus. Quia autem essent ipsa sic declarant.*

Septem gaudia quibus B. M. V. in caelis perfruitur.

1. Primo gaudio, quò cum assumeret in caelum, supra quam speraueram vel cognoueram, imò supra quam dici vel scribatur potest, misit mihi gloriam paratam in ueni: ita ut solius gloria mea plenitudo percellat omnimodam gloriam Sanctorum omnium & Angelorum.
 2. Secundo gaudio, quò dicitur dies à Sole, sic tota gloria caelestis à mea beatitudine, copiosius effluens, letitia perfunditur.
 3. Tertio gaudio, quòd omnes Curia caelestis eius mihi morem gerunt, & Regi sui Matrem venerantur.
 4. Quarto gaudio, quia summa Majestatis, & maiestatis est voluntas: & quacunq; placuerit mea voluntas, summa & insuisiua Trinitas benignissimo & paratissimo fauore is conuenit.
 5. Quinto gaudio, quòd secundum voluntaria mea arbitrium mihi seruientibus in hoc saeculo & futuro merces rependantur.
 6. Sexto gaudio, quòd super choros Angelorum exaltata, speciatu praerogatiua proxima sum SS. Trinitati, Sanctorum omnium iucundam societatem obtinens.
 7. Septimo gaudio, quòd omnino certissimè, quòd gloria mea nunquam decrecet, nunquam deficiet. Cum hac B. Virgo famulo suo dignanter reuerasset, ual faciens ei, ab oculo evanuit. Ille uero d. Domina sua roboretur admonitionibus, deinceps ad seruiendum ei deuotior est effectus. Hec in eius vita.
- Horum omnium gaudiorum participes sunt electi omnes in Societate Iesu & Mariæ, ideoque ad eam Societatem adspirantes dicimus: *Irer paratum, ut uidentes te, um, semper collatamur.*

Advertendum itaque multiplicem esse lætitiã in caelis ex multiplici occasione, ita ut propterea dicatur seruo fidelis: *Intra in gaudium Domini tui.* Ipsum nempe gaudium ad eò immenium est, ut non tam ipsum intret in gaudentes, quam ipsi gaudentes intrent in gaudium, velut immergentes se in pelagus gaudij & lætitiæ. Est enim eis occasio gaudij infra & supra, ante & retrò, à dextris & à sinistris.

Mat. 21.

Dicitur & causa gaudiorum qua Sancti in caelis habent

Primo Deum vident supra se, ex cuius visione, ut dicimus, Beatitudo essentialis dimanat. Vident Patrem, Filium, Spiritum sanctum, vident diuinam essentiam beatitudinis omnis Fontem, & in ea vident omnia mytheria. Vident & Christum, cuius vel solo radio in monte percipio Petrus exclamat: *Bonum est nos hic esse. Faciamus tria Tabernacula.* Quanto verò amplius est, totum illum Solem vndique radiantem facientes perfectissimè contemplati.

Mat. 17.

Secundo, à dextris & sinistris societas est eis Sanctorum, & cum Marc Chusti, Patriarchis, Prophetis, Apollolis, Martyribus, Confessoribus, Virgibus contortum. Si in hoc saeculo verum est illud: *Ecce quam bonum, & quam iucundum habitare Fratres in unum,* ubi tamca boni permixti sunt malis: quid erit, ubi nullus decit bonus, nullus permisceat malus? De hac societate dicebat S. Augustinus. *Hoc illa beata & gloriosa ciuitas in se magnum habebit bonum, quo nulli superiori nullus inferior inuidebit. Sed sicut nec in corpore vult oculos esse, qui dignus est, nec pes, qui cecus, cum membrum utrumque continent carnis pacata compago: sic erit pacatissimo concordie vinculo ei, qui manu bonum accepit, obstrictus, ut sibi sufficit animam, quod minus accepit. Ibi Ioseph cum fratribus suis inebriabitur ab ubertate domus Dei & torrente voluptatis: nec tamen fratrum quispian Benjamin inuidebit portionem suam duplicem.*

2.

Pf. 32.

L. 1. de Ciuitate

3.

Tertio ante se videbunt cœtus Angelorum, qui sibi adhuc viuentibus multiplex adiutorio iuerunt, & nunc velut ministri Dei in suis officijs decentissimè & honorificentissimè circumstantes, in eam regem ministrant, & in vitatos ad eam in admittationem rapiunt, ita ut illud dicant quod Regina Saba Salomoni Regi: *Beati serui tui & tui qui assistunt coram te omni tempore.* O quanta cœtos afficiet lætitia Angelorum visio, cum quibus in æternum collatari dabitur, & in læcula læculorum laudare & amare Deum!

3. Reg. 10.

Quarto, infra se videbunt Demones devictos, & Christiani nominis hostes: & exinde eis etiam exurget gloria & lætitia. Alligabunt sancti Martyres suos hostes velut in compediibus & manica seruis, & conculcabunt eos in camino ignis: *Ut faciant in eis iudicium conscriptum, gloria hæc est omnibus Ios. 10.* Sancti eius. In cuius rei figuram quidem Reges Aethiopes, qui afflixerunt populum Dei, comprehensi sunt, & vinculis manibus ac pedibus, à plebe viliter sunt conculcati. Hi symbolum præstere tum

4.

Pf. 149.

Ios. 10.

Dæmonum nobis aduersantium, tum Tyrannorum Chritianæ genti infectorum.

Denique, gaudij multa seges est Beatis ex petculis quæ exarant, dum hic cum timore in terris agerent. De hac sic loquitur S. August. *Quamdiu*

De ciuit. l. 19. c. 27.

El:ctis, congratulantes inuicem, quia laqueus contritus est, & nos liberati sumus.

Pf. 123.

Huic lætitiæ de locierate Sanctorum quibusdam Deus inflillauit prægustum quemdam & promullidum in ipsa morte. Audi de S. Maria Jacobum Cardinalem Vitriaco, sic id delubentem. *Inter tempus, inquit, promissum aduenerat, quod autem exinas indicibili exultatione repletus per manum lacrymæ & iustitiam postulat: & ecce factus est in ea, omni epularum & iubilationis, uox confessorum & laudis. Exterstis, Dominus omnem lacrymam ad oculis ancilla sua replens cor eius exultatione. Cum enim alta uoce cantare, nec cessauit spatio trium dierum, non solum Deum laudare, suauissimas edens cantilenas. Primum de Deo trino & uno, de eius unitate & trinitate ineffabilia pronuntians: & scripturis diuinis, eas nouo & miro modo exponens, ex Pf. ex Euan. veteri & nouo testamento. Secundò cantabat canticum nouum de Christi humanitate & incarnatione. Tertiò descendebat ad Virginem. Quartiò de Angelis. Quintò de Apostolis. Sextò de Martyribus, & alijs Sanctis mira canebat latine & rithmice sine hesitatione: quasi dicitentur scribenti, sic dabat ei Dominus quod diceret, nec laborabat. Expletis tribus diebus iubilationis ad se reuersa, accitis Frat. ribus, dixit: *Præcesserunt Lamentationes, me pro peccatis lugente: præcessit Carmen, me propter bona æterna iubilante: ecce sequitur Væ infirmitatis & mortis. Non sum am deinceps cibum, nec legam in hoc codice. Sic tra genti Fratribus libellum precum: se Domini resignauit uoluntati, in silentio & spe illum expectans. Aduentante autem hora, Dominus ei ostendit portionem hereditatis sue, & locum gloria sibi paratum. Sic exultauit, & in fine Alleluja decantauit. Hæc Cardinalis Vitriaco, in vita eius.**

nis, D. Petrus Favory, qui & Procur. s. r. postea totius ordinis est effectus. Cum autem ex obedientia in urbe quædam ageret pro negotij Ordinis, grauisima fuit infirmitate detentus. Ad eum r. iustandum uenit D. Hupertus Prior Boni Passus, cuius aduentu gauisus ager dixit: Frater tu me iradas sepulchris. Scienst. i. nem suum ad se, facta confessione & uisico accepto, extrema Vnctione munus est. Cum autem D. Hupertus ad horam abisset, Satan egr. lecto astutus, uoluit in quo peccata totius uite eius de, scripta erant: quæ & ei exprobrabat, ut ad desperationem induceret. Ipse tremens non poterat aliud respon. ere, quàm se considerare in illorum facta confessione. Nihilominus mira tentatione eum Satan ad desperationis barachrum adgere conabatur: etiam uidebatur casurus, nisi superna eum clementia respexisset. Ajmit enim subito B. Virgo, maiorum solium, de sperantium fortitudo, puerum Iesum in uicinis ferens, & dicens. Frater, cur times? Per hunc Filium meum omnia tua peccata dimissa sunt. Hinc Satan confusus, abscesse, illo quoque egresso, Maria disbaruit. Infirmitatem exinas indicibili exultatione repletus per manum lacrymæ & iustitiam postulat: & ecce factus est in ea, omni epularum & iubilationis, uox confessorum & laudis. Demum nocte subsequente per solus Matutinis, etiam 7. Psalmos penitenciales cum lætitiâ recitauit. Et cum uenisset ad finem Litaniarum, eleuans digitum dextra manus, aduixit: Sancti, qui modo hic adestis, orate pro nobis. Hæc uerba jape reperens cum seriore spiritu Deo redidit. Ex his ergo factis elucet, quomodo B. Virgo suis cultoribus iter patet rurum: quomodo etiam eis quandoque in fine uite offendat Iesum benedictum: quomodo denique eos in introducat ad societatem & lætitiam Sanctorum.

Ex Chry. Carthus.

LECTIO XVII. Thema. Sit laus Deo Patri, & EPILOGVS.

Omnes laudes, quæ Mariæ tribuuntur, omnis que eius gloria, specialiter in Deum refunditur, & in tres personas SS. Trinitatis: Quandoquidem specialiter in legio sit Filia Patris, Mater Filij, Sponsa Spiritus sancti, gloria Filia refulsit in Patrem, gloria Matris in Filium, gloria Sponsæ colescit in Spiritum sanctum. Immo ipsa in qualitate Mater Deum Patrem respicit & adorat specialiter in proprietate sua personali ut Patrem, cum quo habet communem Filium. Respicit quoque & adorat specialiter Filium ut Filium in proprietate sua personali, tamquam terminum & effectum suæ maternitatis in assumpta natura. Denique, Spiritum sanctum specialiter respicit & adorat in proprietate personali amoris, tamquam auctorem & principium suæ focunditatis, & uisionis in uero sic f. Et inter naturam diuinam & humanam, mediante purissimo suo sanguine. Propterea ergo, cum Maria laudes recitat Ecclesia, merito pro Epilogo adijcit: Sit laus Deo Patri, Summe Christo deus, Spiritui Sancto tribus honor unus. Quod dicitur.

Cur Ec. clesia hinc Epilegum Mariam adscribit.

WANTU